

УДК 338.48:008:394.4

DOI <https://doi.org/10.32782/2786-5843/2026-1-8>

ІНДУСТРІАЛЬНІ КУЛЬТУРНІ ПОДІЇ ЯК ЧИННИК ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Пацюк Вікторія Сергіївна

кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму та економіки,
Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг, Україна
ORCID ID: 0000-0002-0401-2573

Казаків Володимир Леонідович

кандидат географічних наук, доцент,
завідувач кафедри туризму та економіки,
Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг, Україна
ORCID ID: 0000-0002-0340-2107

Літвінчук Ганна Юріївна

начальник відділу розвитку туризму,
КП «Інститут розвитку міста Кривого Рогу», м. Кривий Ріг, Україна;
асистент кафедри туризму та економіки,
Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг, Україна
ORCID ID: 0009-0005-9305-8467

У статті розглядається феномен індустриальних культурних подій як складової подієвого та індустриального туризму в контексті трансформації постіндустриальних територій. **Предметом дослідження** є індустриальні фестивалі як інструмент формування туристичної привабливості індустриального середовища. **Метою роботи** є виявлення ролі індустриальних фестивалів у процесах популяризації індустриальної спадщини та формування позитивного туристичного іміджу промислових регіонів на прикладі Кривого Рогу з урахуванням зарубіжного досвіду (Німеччини, Польщі). **Методологічну основу дослідження** становлять загальнонаукові та спеціальні методи суспільно-географічних досліджень, зокрема аналіз і синтез наукових джерел, порівняльно-географічний метод, елементи подієвого аналізу, кейс-стаді та метод включеного спостереження. **Результати дослідження** свідчать, що індустриальні фестивалі виконують багатофункціональну роль, поєднуючи культурні, туристичні, іміджеві та соціально-комунікативні ефекти. Встановлено, що у країнах Західної та Центральної Європи індустриальні події інтегровані в мережеві туристичні продукти та маршрути індустриальної спадщини, забезпечуючи значний масштаб відвідування та сталу впізнаваність регіонів. У Кривому Розі індустриальний фестиваль переважно має локальний характер, однак має потенціал до повоєнного відновлення й подальшого розвитку. **Сфера застосування результатів** охоплює практику розвитку індустриального та подієвого туризму, стратегічне планування ревіталізації індустриальної спадщини, а також діяльність органів місцевого самоврядування, туристичних організацій і культурних інституцій у промислових регіонах України. **Висновки.** Індустриальні фестивалі є ефективним інструментом формування туристичної привабливості індустриального середовища й актуалізації індустриальної ідентичності територій. Доведено доцільність адаптації європейських моделей організації індустриальних подій до умов українських промислових міст з урахуванням локального контексту, ресурсного потенціалу та стратегічних цілей регіонального розвитку. **Ключові слова:** індустриальна культура, індустриальна спадщина, індустриальний туризм, подієвий туризм, фестивалі індустриальної культури, ревіталізація, туристична привабливість, Кривий Ріг.

INDUSTRIAL CULTURAL EVENTS AS A FACTOR IN TOURIST ATTRACTIVENESS: EUROPEAN EXPERIENCE FOR UKRAINE

Patsiuk Viktoriia Serhiivna

PhD Geography,

Associate Professor at the Department of Tourism and Economic,

Kyryvyi Rih State Pedagogical University, Kyryvyi Rih, Ukraine

ORCID ID: 0000-0002-0401-2573

Kazakov Volodymyr Leonidovych

PhD in Geography,

Head at the Department of Tourism and Economics,

Kyryvyi Rih State Pedagogical University, Kyryvyi Rih, Ukraine

ORCID ID: 0000-0002-0340-2107

Litvinchuk Hanna Yuriivna

Head of Tourism Development Department

Kyryvyi Rih City Development Institute, Kyryvyi Rih, Ukraine;

Assistant Professor at the Department of Tourism and Economics,

Kyryvyi Rih State Pedagogical University, Kyryvyi Rih, Ukraine

ORCID ID: 0009-0005-9305-8467

*The article examines the phenomenon of industrial cultural events as a component of event and industrial tourism in the context of post-industrial territory transformation. **The subject of the study** is industrial festivals as a tool for shaping the tourist attractiveness of the industrial environment. **The purpose** of the work is to identify the role of industrial festivals in the processes of popularizing industrial heritage and forming a positive tourist image of industrial regions, using the example of Kyryvyi Rih and taking into account foreign experience (Germany, Poland). **The methodological basis** of the study consists of general scientific and special methods of socio-geographic research, in particular the analysis and synthesis of scientific sources, the comparative-geographic method, elements of event analysis, case studies, and the participant observation method. **The results** of the study indicate that industrial festivals perform a multifunctional role, combining cultural, tourist, image-making, and socio-communicative effects. It has been established that in the countries of Western and Central Europe, industrial events are integrated into networked tourist products and industrial heritage routes, ensuring a significant scale of attendance and sustainable recognition of regions. In Kyryvyi Rih, the industrial festival is primarily of a local nature; however, it has the potential for post-war recovery and further development. **The scope of application of the results** covers the practice of developing industrial and event tourism, strategic planning for the revitalization of industrial heritage, as well as the activities of local government bodies, tourist organizations, and cultural institutions in the industrial regions of Ukraine. **The conclusions** are that industrial festivals are an effective tool for forming the tourist attractiveness of the industrial environment and actualizing the industrial identity of territories. The feasibility of adapting European models of organizing industrial events to the conditions of Ukrainian industrial cities, taking into account the local context, resource potential, and strategic goals of regional development, has been proven.*

Keywords: industrial culture, industrial heritage, industrial tourism, event tourism, industrial culture festivals, revitalization, tourist attractiveness, Kyryvyi Rih.

Постановка проблеми. Індустріальна культура є важливим елементом ідентичності регіонів із промисловим минулим, адже вона відображає унікальну історію, традиції та спадщину, сформовані під впливом індустріалізації. У сучасному світі індустріальні регіони стикаються з викликами, пов'язаними зі зміною економічних пріо-

ритетів, зниженням значення важкої промисловості та необхідністю диверсифікації розвитку. У цьому контексті фестивалі індустріальної культури відіграють важливу роль, сприяючи популяризації культурної спадщини, розвитку туризму, залученню інвестицій та формуванню позитивного іміджу регіону.

У європейських країнах культурні події в індустріальному середовищі дедалі частіше реалізуються в поєднанні з процесами ревіталізації колишніх промислових об'єктів, що дає можливість перетворювати занедбані виробничі простори на культурні, освітні та рекреаційні осередки. І хоча за відсутності довгострокових стратегій адаптивного використання індустріальних об'єктів культурні події не формують стійкого туристичного продукту, а туристична привабливість міста залишається ситуативною та залежною від разових ініціатив, однак такі заходи актуалізують індустріальну спадщину й інтегрують її у сучасний культурний обіг. Фестивалі індустріальної культури як частина культурної дипломатії не лише сприяють відродженню місцевих традицій, але й формують нові соціальні зв'язки, підтримуючи згуртованість громад, створюють нові можливості для розвитку малого та середнього бізнесу, активізують туристичну галузь і забезпечують платформу для творчого самовираження мешканців.

Це актуалізує наукову проблему пошуку моделей інтеграції індустріальних культурних подій у процеси ревіталізації промислових територій із метою формування сталого індустріально-культурного туристичного середовища. Для індустріальних регіонів, як-от Криворіжжя, фестивалі індустріальної культури можуть стати важливим механізмом, що допомагає переосмислити промислове минуле як цінний ресурс для майбутнього розвитку. У повоєнний період вони також можуть відігравати роль у психологічній реабілітації населення, створюючи простори для позитивних емоцій, діалогу та відновлення відчуття стабільності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Запропонована тематика потребує ґрунтовного дослідження за трьома ключовими напрямками:

1) роль фестивально-подієвих заходів для туристичної сфери;

2) індустріальний туризм як важливий туристичний напрям для індустріальних регіонів;

3) формування індустріальної культури населення шляхом організації подієвих заходів.

Найбільш висвітленим як у зарубіжних, так і у вітчизняних джерелах є перший напрям. У цьому дослідженні орієнтувалися на напрацювання Г. Щуки, яка докладно висвітлює сутність, особливості та структуру подієвого туризму, його функції та значення, історію його становлення та тенденції розвитку [1; 2]. Теоретичну сутність поняття «подієвий туризм» ґрунтовно розкрила К. Вовк [3]. Роль подієвого туризму у формуванні туристичної привабливості міста розглядав А. Парфіненко [4]. Вплив подієвих заходів на активізацію туристичної сфери досліджувала В. Пацюк з колегами [5]. Фестивальний туризм як складову подієвого туризму докладно розкрили група вчених під керівництвом М. Мальської [6]. Докладно особливості й основи організації подієвого туризму розкривають О. Коваленко та В. Шейко [7].

Проблематика значущості та перспектив розвитку індустріального туризму в індустріальному середовищі знайшла відображення в працях як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Особливої уваги заслуговують дослідження засновника цього наукового напрямку – професора Кельнського університету D. Soyez [8], роботи австралійської дослідниці Е. А. Frew [9], а також комплексні тематичні напрацювання нідерландських учених під керівництвом А. Н. Otgaar [10]. Окремий аспект ролі фестивальних заходів у розвитку індустріального туризму висвітлено в дослідженнях учених з Тайваню, які акцентують увагу на подієвих формах актуалізації індустріальної спадщини [11]. В українському науковому просторі за останні роки суттєво зросла кількість публікацій із цієї проблематики, однак для більшості авторів вони мають ситуативний характер і не є ключовим ракурсом їх досліджень. Суттєвий теоретичний і прикладний внесок у вивчення індустріального туризму здійснили В. Казаков та В. Пацюк [12; 13].

Стосовно третього вектора варто зазначити, що тематика індустріальної культури

та дотичних до неї подієвих заходів тривалий час перебувала поза увагою вітчизняних авторів і лише останнім часом були опубліковані дослідження щодо значущості формування індустріальної культури промислових регіонів у контексті регенерації індустріальної спадщини [14; 15]. Тоді як зарубіжними вченими, переважно європейськими, індустріальна культура вже тривалий час висвітлюється як стратегічний напрям у регіональному розвитку промислових територій.

Індустріальна культура трактується як динамічний соціокультурний феномен, що формується в процесі суспільної взаємодії та розвитку мережових зв'язків, водночас залишаючись тісно пов'язаним із конкретним простором і локальним контекстом. Вона проявляється у специфічній сукупності матеріальних і нематеріальних елементів, зумовлених історичним і сучасним домінуванням промислового виробництва [16].

Зі свого боку, А. Wust та його співавтори підкреслюють, що індустріальну культуру доцільно розглядати як цілісну трансдисциплінарну суспільну концепцію, яка охоплює як матеріальні, так і нематеріальні компоненти, сформовані у сфері промислової діяльності в минулому, теперішньому та майбутньому. Науковці наголошують, що в сучасному розумінні індустріальна культура постає як динамічний процес, заснований на соціальній взаємодії, формуванні мереж і глибокій укоріненості в локальному середовищі [17].

Ж. Harfst та Д. Simić розглядають індустріальну культуру як інструмент для розкриття раніше невикористаного потенціалу індустріальних територій і вважають, що вона може мобілізувати нові внутрішні потенціали в старопромислових регіонах, вирішуючи локальні проблеми [18].

Значний масив наукових і прикладних напрацювань у сфері індустріальної культури було здійснено в межах супровідних досліджень центральноєвропейського проєкту INTERREG InduCult2.0 «Індустріальна спадщина, культурні ресурси сучасної промисловості та креативні ініціативи: викорис-

тання індустріальної культури в Центральній Європі». Реалізація проєкту тривала у 2016–2019 роках і була спрямована на концептуалізацію ідеї «живої» індустріальної культури та посилення унікальної культурної ідентичності промислових регіонів Центральної Європи [19].

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є аналіз ролі індустріальних культурних подій у формуванні туристичної привабливості індустріального середовища на прикладі міста Кривий Ріг, а також визначення їх потенціалу як інструменту актуалізації індустріальної спадщини та розвитку індустріального туризму в умовах відсутності системної ревіталізації промислових об'єктів. Для досягнення поставленої мети у статті передбачено виконання таких завдань: проаналізувати теоретичні підходи до дослідження індустріальної культури та подієвого туризму; систематизувати світовий та вітчизняний досвід організації та проведення індустріальних культурних подій; здійснити порівняльний аналіз фестивалів індустріальної культури у Кривому Розі та в європейських країнах; окреслити перспективи повоєнного відновлення та розширення фестивалю індустріальної культури в Україні.

Методи дослідження. Дослідження ґрунтується на міждисциплінарному підході, що поєднує методи суспільної географії, культурології та туризмознавства. Основний акцент зроблено на аналізі практичного досвіду організації та проведення фестивалів індустріальної культури як інструменту формування туристичної привабливості індустріального середовища. Ключовим методом дослідження є кейс-аналіз, що дає можливість комплексно розглянути фестивалі індустріальної культури у Кривому Розі як локальний приклад використання індустріальної спадщини в подієвому туризмі. Описово-аналітичний метод застосовувався для систематизації інформації про проведені фестивалі й узагальнення досвіду організації та реалізації подій. Для поглиблення аналізу використовується компаративний

аналіз, що дає змогу зіставити як фестивалі індустріальної культури, організовані в різні роки у Кривому Розі, так і порівняти даний досвід з європейськими практиками організації фестивалів індустріальної культури (у Польщі, Німеччині). Ключовим у дослідженні був метод включеного спостереження, оскільки всі автори в різній мірі брали участі в організації та реалізації цього фестивалю в місті Кривий Ріг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Пріоритетним напрямом розвитку туристичної діяльності для промислових регіонів є індустріальний (промисловий) туризм. За визначенням В. Пацюк та В. Казакова, це вид туризму, який передбачає відвідування діючих промислових підприємств, техногенних ландшафтів, об'єктів індустріальної спадщини, музеїв промислової тематики, а також різноманітних тематичних заходів із метою пізнання виробничих технологій, техніки та результатів промислової діяльності, а також задоволення інших інтересів туристів [13]. До зазначених тематичних заходів цілком логічно віднести фестивалі індустріальної культури. Їх можна сформулювати як культурно-туристичну подію, що проводиться в індустріальному середовищі та спрямована на популяризацію промислової спадщини, історії, традицій і сучасного розвитку індустріальних регіонів через мистецькі, освітні та розважальні заходи.

Індустріальні фестивалі як складова підсвоєго й індустріального туризму набули поширення насамперед у країнах Західної та Центральної Європи, де вони тісно пов'язані з процесами ревіталізації промислових територій і повторного використання індустріальних об'єктів. У таких країнах, як Німеччина, Польща, Велика Британія та Нідерланди, фестивальні події проводяться безпосередньо на території колишніх шахт, заводів, електростанцій і виробничих комплексів, перетворених на культурні, музейні або мультифункціональні простори. Це дає можливість не лише зберегти матеріальну спадщину індустріальної епохи, а й формувати сталі туристичні марш-

рути та культурні бренди регіонів. Найбільш впізнаваними та відвідуваними фестивалями індустріальної тематики є ExtraSchicht у Німеччині та Industriada в Польщі.

ExtraSchicht («Ніч індустріальної культури. Друга зміна») є щорічним культурним заходом, який проводиться в Німеччині з 2001 року. Це проєкт співпраці з понад 200 постійно змінюваними партнерами з культури, бізнесу та туризму. Фестиваль народився з ідеї зробити промислову спадщину регіону видимою та цілеспрямовано поєднати її. Цей захід має за мету презентувати культурне та промислове надбання регіонів Рур та Північна Рейн-Вестфалія, залучити нових туристів і показати головні історичні, промислові та культурні пам'ятки регіону. У 2025 році під час фестивалю було задіяно 35 локацій у 18 містах Руру, де на колишніх промислових об'єктах і культурних майданчиках реалізовувалися різноманітні програми – від музичних виступів до перфомансів, інсталяцій та шоу на відкритому повітрі. Захід відвідали понад 150 тис. відвідувачів з різних країн світу [20].

Заходи ExtraSchicht охоплюють широкий спектр різноманітних подій, як-от музичні концерти, виставки, театральні вистави, демонстрації технічних досягнень та інші культурні заходи. Крім того, ExtraSchicht пропонує незабутні враження, пов'язані з екскурсіями на фабрики, копальні, промислові об'єкти та інші пам'ятки, які зазвичай закриті для відвідувачів.

За аналогією з ExtraSchicht у Сілезькому воєводстві Польщі з 2010 року відбувається фестиваль Industriada, який є офіційним святом «Шлях індустріальних пам'яток» (Szlak Zabytków Techniki). У межах фестивалю основні події локації проходять саме на сайтах маршруту – колишніх промислових об'єктах, що становлять його ядро, що сприяє популяризації промислової спадщини серед туристів і місцевого населення. У 2025 році Industriada об'єднала 32 населені пункти з 50 об'єктами, на яких відбулося 469 подій [21].

Головна мета Industriada полягає в підтримці та збереженні індустріальної спад-

щини Сілезького воєводства, просуванні туристичного потенціалу регіону та популяризації індустріальної культури. У рамках Industriada проводяться різноманітні культурні та розважальні заходи, включно з концертами, виставками, фільмами, лекціями, екскурсіями, та інші події, пов'язані з історією та культурою промислових міст. Крім того, на заході можна спробувати традиційні страви місцевої кухні, придбати вироби ремісників та подивитися на різні демонстрації, пов'язані зі стародавніми технологіями.

Фестиваль дає можливість зберегти та відновити стародавні промислові споруди, які були зруйновані внаслідок змін у промисловому виробництві та розвитку технологій. Водночас організація Industriada сприяє розвитку нових індустріальних напрямів, пов'язаних із культурним туризмом, артпросторами та розвитком місцевих підприємств. Організація Industriada також сприяє створенню сприятливого середовища для розвитку місцевого бізнесу та підтримки місцевих підприємств.

В Україні, незважаючи на значні індустріальні традиції, до культурних подій, що відзначалися на регулярній основі, належать професійні свята до Дня гірника та металурга, а також до Дня шахтаря, що є популярними в промисловому Придніпров'ї та на Донбасі.

Комплексний фестиваль, за аналогією з ExtraSchift у Німеччині, вперше було апробовано в Донецьку, він мав і аналогічну назву – «Ніч індустріальної культури. Друга зміна». Метою проекту було покращення іміджу міста, просування власної культурної спадщини, розвиток промислового туризму, а також залучення туристів і інвестицій. Фестиваль проводився двічі: у 2011 та 2012 роках, але саме у 2012 році свято одночасно з Донецьком відбувалося в Луганську, а також у Рурському регіоні (Німеччина) і Катовицькому воєводстві (Польща) [22]. Основна мета – залучити туристів у промислові регіони, уявити індустріальні об'єкти під іншим ракурсом, змі-

нити їх вектор розвитку для підвищення якості життя в регіоні.

У ніч з 30 червня на 1 липня 2012 року два промислові міста – Донецьк і Луганськ – стали культурними центрами України. Фестиваль тривав із шостої вечора до другої ночі. Логістика між об'єктами фестивалю забезпечувалася безплатним транспортом.

Фестиваль відбувався на таких локаціях: Художньо-виставковий центр «АртДонбас», де відвідувачі оглядали роботи місцевих художників і скульпторів; ПАТ «НОРД», де гості мали змогу послухати музичні колективи працівників заводу всередині збирального цеху підприємства; Парк культури і відпочинку імені А. С. Щербакова, де давали концерти різні українські реп- та фолк-гурти; Терикон нефункціонуючої шахти № 11 імені Шверника, де відбувалися зустрічі біля багаття; а також ПрАТ ВКФ «Амплітуда»; Музей ФК «Шахтар»; центр Смолянки; Кінопалац «Зірочка» (Кінокав'ярня імені О. О. Ханжонкова) [23].

У Донецькому обласному краєзнавчому музеї його директор в образі Джона Юза, засновника міста, розповідав про створення міста. Також були відкриті експозиції «Скіфський котел», «Котел перших поселенців», «Промисловість Донбасу в документах ХІХ–ХХ століть», виставка друкарських машинок і швейної справи.

Культурний проект у Донбасі реалізували за підтримки Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ). А його фінансування частково взяло на себе Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини [24].

За прикладом Німеччини, Польщі та Донецька було ініційовано роботу щодо створення аналогічного фестивалю у Кривому Розі. Додатковим стимулом цього було те, що в місті ще з 2013 року прийнято «Програму розвитку промислового туризму в місті Кривому Розі на 2013–2015 роки» [25]. А в подальшому затверджено «Програму розвитку промислового туризму в місті Кривому Розі на 2016–2020 роки» [26], яку потім було пролонговано до 2028 року.

Фестиваль покликаний пропагувати індустріальну культуру в різних її проявах та розкривати нові грані цього мистецького руху. Свято індустріальної культури проводили з 2017 по 2021 рік. У 2020 році фестиваль не відбувся через пандемію коронавірусу. Рекламні афіші фестивалю представлені на рис. 1. Перші три фестивалі проводилися на початку вересня, на відміну від німецького зразка, останній було приурочено до Дня незалежності.

Організаторами фестивалю виступили виконком Криворізької міської ради та КП «Інститут розвитку міста Кривого Рогу», а генеральним партнером – ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» (у 2017–2018 рр.). Програма перших фестивалів у 2017 та 2018 роках передбачала одноденну програму з локалізацією на парковці ТЦ «МЕТРО», поряд із нефункціонуючою шахтою «Артем-2», яка розглядається як перспективний об'єкт для ревіталізації. Фестивалі 2019 та 2021 років відбувалися у форматі IndustrialWeek, що передбачало тери-

торіальне міксування запланованих заходів і проведення фінальної концертної частини на одному з майданчиків міста.

Традиційно у програмах витримано індустріальне спрямування. На головному майданчику заходу наявний розподіл на тематичні квартали:

«Індустріальний квартал» з виставкою гірничо-видобувної техніки різних промислових підприємств міста та фотозони.

«Науковий квартал» – різноманіття професій промислового Кривбасу, майстер-класи з креативної хімії та зварювання металу.

«Арт-квартал» з виставкою робіт місцевих художників «Індустріальна палітра» та фотомитців «Залізородні хмарочоси Криворіжжя».

«Квартал майстрів» з виставками хендмейду індустріального спрямування та робіт з криворізького каменю, майстер-клас з буріння і зварювання, художнього розпису по криворізькому каменю, майстер-клас із гончарного мистецтва.

Рис. 1. Афіші фестивалю індустріальної культури у Кривому Розі в різні роки [27]:
а) 2017; б) 2018; в) 2019; д) 2021

«Дитячий квартал», де відбуваються «Індустріальні перегони» на радіокерованих машинках, туристичні вікторини, твістер із туристичними об'єктами Кривого Рогу, майстер-клас із робототехніки тощо.

«Туристичний квартал» з віртуальними екскурсіями промисловими підприємствами, музеї міста, а туристичні бюро міста знайомили відвідувачів зі своїми пропозиціями.

«Фуд-квартал», де підтримувалася життєдіяльність відвідувачів фестивалю.

У рамках фестивалів бажаючі за попередньої реєстрації мали змогу відвідати безплатні екскурсії промисловими локаціями міста.

У табл. 1 представлено компаративний аналіз індустріальних фестивалів, проведених у Кривому Розі з 2017 по 2021 рік.

Таблиця 1

**Порівняльний аналіз фестивалів індустріальної культури
у Кривому Розі в різні роки**
(інформація зібрана авторами на основі власних спостережень)

Назва фестивалю	Ніч індустріальної культур	Industrial FEST	Industrial FEST	Industrial FEST
Рік та час проведення	8.09.2017	8.09.2018	9-15.09.2019	20-23.08.2021
Місце проведення	Парковка ТЦ «Метро»	Парковка ТЦ «Метро»	Парк «Шахтарський»	Парк Героїв
Хедлайнер	Гурт «Антигіла»	Sinoptik	гурт «KozakSystem»	-
Організатори	КП «Інститут розвитку міста Кривий Ріг», Виконком Криворізької міської ради	КП «Інститут розвитку міста Кривий Ріг», Виконком Криворізької міської ради	КП «Інститут розвитку міста Кривий Ріг», Виконком Криворізької міської ради	КП «Інститут розвитку міста Кривий Ріг», Виконком Криворізької міської ради
Основні спонсори	Бюджетні кошти, ТОВ «Метінвест Холдинг»	Бюджетні кошти, ТОВ «Метінвест Холдинг»	Бюджетні кошти	Бюджетні кошти
Чисельність відвідувачів	3,5 тис. осіб	5,7 тис. осіб	9,7 тис. осіб	15 тис. осіб
Локації	Виставка техніки, парад професій, виставка поробок моделей та технічних виробів, майстер-клас з буріння і зварювання, художнього розпису по криворізькому каменю, гончарного мистецтва	виставка гірничо-видобувної техніки, парад професій, виставка «Кривий Ріг у просторі й часі»	виставка гірничо-видобувної техніки, науковий квартал, арт-зона, дитячий квартал, виставка ковальських виробів	виставка гірничо-видобувної техніки, науковий квартал, арт-зона, дитячий квартал, майстер-класами з креативної хімії та зварювання металу
Екскурсії індустріальної тематики	кар'єр Південного ГЗК, до Бурщицький відвал	Кар'єр та музей ПАТ «Південний ГЗК», Коксохімічне виробництво ПАТ «АрселорМітал Кривий Ріг», Бурщицький та Петровський відвали	До оглядового майданчику «Південного ГЗК», підйом на Петровський відвал, Бурщицький відвал, навчальна шахта АТ «Криворізький залізорудний комбінат», пішохідна екскурсія «Криворізька зона відчуження», екскурсія до депо криворізького трамваю, музеї гірничої техніки	Коксохімічне виробництво ПАТ «АрселорМітал Кривий Ріг», навчальна шахта АТ «Криворізький залізорудний комбінат», «Терни – місто урану», пішохідна екскурсія «Залізний характер», до оглядового майданчику Південного ГЗК, автобусна екскурсія «Кривбас вечірній».
Атракції	Концертна програма, вогняне шоу, запуск китайських ліхтариків з відвалу, концерт	Вогняне шоу, концертна програма	Концертна програма, фарадей-шоу, віртуальні екскурсії містом за допомогою VR-окулярів, пленер на копрі шахти	Концертна програма, вогняне шоу, віртуальні екскурсії містом за допомогою VR-окулярів,
Ділова програма	Форум «Індустріальний туризм: кращі практики для ефективного розвитку територій»	Міжнародного круглого столу «Крок від індустріального минулого до креативних індустрій»	Форум «Трансформація економіки індустріальних міст через розвиток туризму»	Промоційний прес-інформаційний тур для регіональних та всеукраїнських ЗМІ.

Подана таблиця демонструє еволюцію формату події, розширення тематичного наповнення, зростання кількості відвідувачів та ускладнення організаційної структури криворізького фестивалю, що свідчить про поступове становлення індустріального фестивалю як елементу подієвого та індустріального туризму міста.

Водночас для повнішого розуміння потенціалу таких заходів у контексті ревіталізації індустріального середовища та формування сталої індустріальної культури доцільно зіставити криворізький досвід із усталеними європейськими практиками. Саме тому наступним етапом дослідження є порівняльний аналіз фестивалю індустріальної культури у Кривому Розі з аналогічними подієвими заходами в Польщі та Німеччині, які вже тривалий час функціонують як елементи туристичних маршрутів, інструменти ревіталізації промислової спадщини та платформи формування локальної ідентичності (табл. 2).

Результати таблиці дають можливість здійснити узагальнюючий порівняльний аналіз цих фестивалів. Передусім простежується чітка ієрархія масштабів. ExtraSchicht у Рурському регіоні та Industriada у Сілезії мають регіональний характер і охоплюють значні за площею та кількістю локацій промислові ареали, тоді як IndustrialFest у Кривому Розі функціонує як локальний міський захід. Це безпосередньо відображається і в значно меншій кількості відвідувачів.

Важливою відмінністю є інституційний рівень організації. У Німеччині та Польщі фестивалі реалізуються за участі регіональних туристичних асоціацій, музеїв індустріальної тематики, транспортних спілок і культурних інституцій, що забезпечує стабільність, фінансову підтримку та довгострокове стратегічне планування. Натомість IndustrialFest у Кривому Розі організовується переважно муніципальними структурами, що зумовлює його залежність від місцевих бюджетів і обмежує можливості масштабування.

Аналіз промислових локацій показує, що в Німеччині та Польщі фестивалі

базуються переважно на ревіталізованих, музеєфікованих або багатофункціональних об'єктах індустріальної спадщини, які постійно використовуються в культурному та туристичному обігу. У Кривому Розі ж ключовими є діючі або напівдіючі гірничодобувні об'єкти (коксхімічне виробництво, навчальна шахта, кар'єри, відвали), що створює унікальний індустріальний контекст, але водночас потребує складнішої логістики та підвищених вимог до безпеки.

Водночас пряме перенесення європейських моделей індустріальних фестивалів у вітчизняний контекст є проблематичним і потребує критичного осмислення. Серед основних обмежень слід виокремити інституційну нестабільність, зокрема відсутність сталих регіональних туристичних об'єднань і мережевих структур, аналогічних RuhrTourismus або Szlak Zabytków Techniki, що ускладнює довгострокове планування та масштабування подій. Важливими залишаються й соціокультурні аспекти: на відміну від західноєвропейських регіонів, де індустріальна спадщина сприймається як культурна цінність, в Україні вона часто асоціюється з екологічними проблемами та кризовими трансформаціями, що знижує суспільну готовність до сприйняття окремих артпрактик індустріального спрямування. Ключовим наявним системним обмеженням для реалізації індустріальних фестивалів в Україні на сучасному етапі є безпекова ситуація, зумовлена повномасштабною війною. Проведення масових культурних подій у промислових містах обмежується дією воєнного стану, ризиками для відвідувачів, інфраструктурними ушкодженнями та підвищеними вимогами до цивільної безпеки. За таких умов використання великих відкритих промислових просторів, характерних для європейських фестивалів індустріальної культури, є фактично неможливим або суттєво обмеженим. Це зумовлює необхідність розглядати індустріальні фестивалі в Україні не як актуальну практику сьогодення, а як інструмент середньо- та довгострокового відновлення, що потребує адап-

Таблиця 2

Порівняльний аналіз фестивалів індустріальної культури (здійснено на основі [20], [21], [27])

Характеристика	ExtraSchicht (Німеччина)	Industriada (Польща)	IndustrialFest (Кривий Ріг)
Місце проведення	Рурський регіон	Регіон Сілезія	Місто Кривий Ріг
Організатори	Проектне співтовариство RuhrTourismusGmbH, Рурської регіональної асоціації та Рейнсько-Рурської транспортної асоціації	Музей вугільної промисловості в Забже	КП «Інститут розвитку міста Кривий Ріг», Виконком Криворізької міської ради
Рік початку	2001	2010	2017
Формат	Ніч індустріальної культури як одноденний (вечір – ніч) регіональний фестиваль у Рурській метрополії з масштабною культурною програмою та акцентом на нічні події	Мережевий регіональний фестиваль спадщини, що охоплює велику кількість локацій у межах Szlak Zabytków Techniki (Industrial Monuments Route). Події проходять одночасно в багатьох містах воєводства	Локальний міський фестиваль індустріальної культури, що організовується в межах Кривого Рогу й охоплює подієву активності у парках, виставкових зонах, відкритих промислових просторах
Основні промислові локації	Zeche Zollverein (Ессен), Landschaftspark Duisburg-Nord (Дуйсбург), Henrichshütte Hattingen (Хаттінген), Kokerei Hansa (Дортмунд), LWL-Museum Zeche Zollern (Дортмунд), газометр Оберхауцена	Історична срібна шахта (Тарновські Гури), Стара фабрика – філія Історичного музею (Бельсько-Бяла), Історична шахта Ігнасі (Рибник), Шахта Гвідо та шахта Королеви Луїзи (Забже), Експериментальна шахта «Барбара» (Міколув), порцелянова фабрика (Катовіце), радіостанція в Глівіце	Кар'єр Південного ГЗК, Бурцицький та Петровський відвали, Коксохімічне виробництво ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», Навчальна шахта АТ «Криворізький залізорудний комбінат», скансени гірничої техніки
Цільовий ефект	Популяризація промислової спадщини, об'єднання регіону навколо історії промисловості; розвиток туристичної інфраструктури, залучення широкої аудиторії до індустріальних локацій	Акцент на культурній трансформації колишніх промислових об'єктів, формування позитивного іміджу регіону, залучення широкої регіональної та міжнародної аудиторії через мистецтво та події у промисловому контексті	Сприяння формуванню локальної індустріальної ідентичності, популяризація гірничодобувних об'єктів Кривого Рогу; підтримка розвитку внутрішнього туризму та громадських ініціатив
Масштаб відвідування	У середньому 150 тис. відвідувачів за один фестиваль	У середньому 60 тис. відвідувачів за один фестиваль	Максимально 15 тис. осіб
Вартість відвідування	22 € – повна вартість; 17 € – пільговий тариф; 15 € – вартість квитка за умови раннього бронювання	Більшість заходів безплатні. Невелика частина з них платна, а інші доступні лише за попереднім замовленням	Безплатно, відвідування деяких об'єктів здійснюється відповідно до попередньої реєстрації

тації форматів, масштабів і організаційних підходів до умов післявоєнної трансформації території.

З урахуванням виявлених обмежень доцільно говорити не про копіювання, а про адаптацію європейських моделей індустрі-

альних фестивалів до умов українських промислових міст. Насамперед це передбачає перехід від разового подієвого формату до подієво-інституційної моделі, у якій фестиваль розглядається як елемент довгострокової стратегії розвитку індустріального

та подієвого туризму. Окрему увагу слід приділяти диверсифікації джерел фінансування через поєднання муніципальної підтримки, корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств і грантових програм, а також посиленню освітньо-комунікаційного компоненту фестивалів із метою формування сталої індустріальної культури населення. Важливим кроком є формування «якірної» локації фестивалю на базі пілотної ревіталізації одного індустріального об'єкта, що дасть можливість сконцентрувати ресурси та забезпечити сталість події. Якщо в Києві, Львові, Івано-Франківську ревіталізовані індустріальні локації в наявності, то в промислових регіонах поки все на рівні активних обговорень у науковому, професійному та громадському середовищі. Зокрема, у Кривому Розі для ревіталізації пропонується багато варіантів, однак з огляду на перспективи організації фестивалів індустріальної культури найбільш доцільними з урахуванням обмеженого фінансового ресурсу є Бурщицький та Петровський відвали. Більше варіантів адаптації європейського досвіду та подальшого сталого цілорічного використання могла б мати ревіталізація капітальних будівель: електростанції Галковських, шахт: «Артем-2», «Гігант-Глибока», «Перемога», однак ці проекти потребують величезних капіталовкладень і навіть за умов повоєнної відбудови навряд чи будуть реалізовані найближчим часом.

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами проведеного дослідження проаналізовано роль індустріальних культурних подій у формуванні туристичної привабливості індустріального середовища й актуалізації індустріальної спадщини. Узагальнення теоретичних підходів до трактування індустріальної культури та подієвого туризму дало змогу розглядати індустріальні фестивалі як комп-

лексний соціокультурний феномен, що поєднує туристичні, культурні, іміджеві та комунікативні функції.

Систематизація європейського досвіду (Німеччини, Польщі) засвідчила, що фестивалі індустріальної культури ефективно інтегруються в мережеві маршрути індустріальної спадщини, виступаючи інструментом ревіталізації промислових територій, формування регіональної ідентичності та сталого туристичного попиту. Для таких подій характерні високий інституційний рівень організації, стабільна фінансова підтримка та використання ревіталізованих або музеєфікованих індустріальних об'єктів як постійних подієвих локацій.

Порівняльний аналіз європейських фестивалів індустріальної культури та вітчизняного досвіду дав змогу виявити ключові відмінності в масштабах, форматах і організаційних моделях проведення подій. Встановлено, що локальні індустріальні фестивалі в українських промислових містах, зокрема у Кривому Розі, функціонують переважно як міські подієві заходи з обмеженим територіальним охопленням і значною залежністю від муніципальних ресурсів. Водночас використання діючих або напівдіючих промислових об'єктів формує специфічний індустріальний контекст, який відрізняє українські практики від європейських аналогів.

Отримані результати підтверджують, що індустріальні культурні події є ефективним інструментом популяризації індустріальної спадщини та формування туристичної привабливості індустріального середовища навіть за умов відсутності системної ревіталізації промислових об'єктів. Вони сприяють актуалізації індустріальної ідентичності територій, залученню місцевих громад до культурного процесу та розширенню спектра подієвих туристичних практик у промислових регіонах.

Література

1. Шука Г. П. Подієвий туризм : навч.-метод. посіб. Берегове : ЗУІ, 2023. 171 с.
2. Шука Г. П., Ковальська Л. В., Безрученков Ю. В. Подієвий туризм: уточнення базових характеристик. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2022. № 7. С. 70–76. DOI: <https://doi.org/10.32782/tourismhospee-7-8>.

3. Вовк К. М. Теоретична сутність поняття «подієвий туризм» та прикладні аспекти його використання. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 3 (19). С. 184–193. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-3(19)-184-193.
4. Парфіненко А. Ю. Подієвий туризм як чинник формування туристичної привабливості міста. *Географія та туризм*. 2015. Вип. 34. С. 144–154.
5. Пацюк В. С., Корнус О. Г., Корнус А. О., Казаков В. Л. Вплив подієвих заходів на туристичну сферу (кейс всесвітніх виставок ЕКСПО). *Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio (Записки Берегівської наукової спільноти: Географія та рекреація)*. 2024. № 4. С. 61–69. DOI: 10.32782/2786-5843/2024-4-6.
6. Мальська М. П., Грицишин А. Т., Білоус С. В., Топорницька М. Я. Фестивальний туризм: теорія та практика : навч. посібник. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. 232 с.
7. Коваленко О., Шейко В. Фестивальний туризм: особливості та основи організації. Нішеві види туризму : колективна монографія. ЗУІ ім. Ференца Ракоці ІІ. Берегове, 2024. С. 134–163.
8. Soyez D. Industrietourismus (Industrial Tourism). *Erdkunde*. 1986. P. 105–111.
9. Frew E. A. Industrial tourism: a conceptual and empirical analysis (Doctoral dissertation, Victoria University). 2000.
10. Otgaar A. H., Van den Berg L., Feng R. X. Industrial tourism: opportunities for city and enterprise. Routledge, 2016.
11. I-Hsin F., Chen-Hao F., Ching-Han K. A study of festival event to stimulate local industry development. *Asian journal of social sciences & Humanities*. 2013. Vol. 2 (4). P. 210–218.
12. Пацюк В. С. Індустріальний туризм: розкриття сутності та структури (Industrial tourism: disclosure of the essence and structure). Нішеві види туризму : колективна монографія. ЗУІ ім. Ференца Ракоці ІІ. Берегове, 2024. С. 103–133. DOI: 10.58423/978-617-8143299/103-133.
13. Patsiuk V., Kazakov V. Industrial tourism as an effective direction of urban regeneration (analysis of Kryvyi Rih practice). *Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series "Geology. Geography. Ecology"*. 2023. Vol. 58. P. 188–201. DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-58-15>.
14. Пацюк В. С. Формування індустріальної культури промислових регіонів як важливий фактор регенерації індустріальної спадщини. *Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica Et Recreatio*. 2025. № 4. С. 26–37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5843/2025-4-3>.
15. Пацюк В. С., Казков В. Л. Індустріальна культура як концептуальна основа регенерації індустріальної спадщини. *Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів»*, Луцьк, 6–7 листопада 2025 р. С. 83–86.
16. Görmar F., Harfst J. Path renewal or path dependence? The role of industrial culture in regional restructuring. *Urban Science*. 2019. Vol. 3 (4), 106. DOI: <https://doi.org/10.3390/urbansci3040106>.
17. Wust A., Lang T., Haunstein S. Strategic potential of industrial culture for regional development. *Leibniz Institute for Regional Geography*. 2017. Vol. 21.
18. Harfst J., Simić D. Industrial Culture as an emerging topic in regional development. In *Proceedings of the 3rd Geobalkanica Conference 2017* (pp. 147–153).
19. InduCult2.0. URL: <https://programme2014-20.interreg-central.eu/Content.Node/InduCult2.0.html>.
20. ExtraSchicht. Die Nacht der Industriekultur. URL: <https://www.extraschicht.de/>.
21. Industriada. Swieto szlaku zabytkow techniki. URL: <https://industriada.pl/>.
22. Малуха М., Казанський Д. Індустріальна ніч у Донецьку. Аналог «ночі музеїв». URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/51f111fcb6854/>.
23. Куц Л. Ніч індустріальної культури в Донецьку. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/2012/07/120702_donetsk_art_fest_ko.
24. Українська служба DW: Ніч індустріальної культури прийшла з ФРН на Донбас. URL: <https://ua.korrespondent.net/amp/1366361-ukrayinska-sluzhba-dw-nich-industrialnoyi-kulturi-prijshla-z-frn-na-donbas>.
25. Програма розвитку промислового туризму в місті Кривий Ріг на 2013–2015 роки : рішення Криворізької міської ради № 1680 від 30.01.2013. URL: https://kr.gov.ua/api/uploads/Programa_rozvitku_promturizmu_c5dc16f4f6.pdf.
26. Програма розвитку промислового туризму в місті Кривий Ріг на 2016–2024 роки. URL: http://krt.dp.ua/files/pdf/The_program_of_development_of_industrial_tourism_2016-2020.pdf.
27. Industrial FEST «Ніч індустріальної культури у Кривому Розі». URL: <https://www.facebook.com/IndustrialfestKR/photos>.

References

1. Shchuka, H. P. (2023). Podiievyi turyzm. Berehove [Event tourism: teaching and methodological manual]. Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education [in Ukrainian].
2. Shchuka, H. P., Kovalska, L. V., & Bezruchenkov, Yu. V. (2022). Podiievyi turyzm: utocnennia bazovykh kharakterystyk [Event tourism: clarification of basic characteristics]. *Industriia turyzmu i hostynnosti v Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi [Tourism and hospitality industry in Central and Eastern Europe]*, (7), 70–76. DOI: <https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-7-8> [in Ukrainian].
3. Vovk, K. M. (2021). Teoretychna sutnist poniattia “podievyi turyzm” ta prykladni aspekty yoho vykorystannia [Theoretical essence of the concept of “event tourism” and applied aspects of its use]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia [Problems and prospects of economics and management]*, 3 (19), 184–193. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-3\(19\)-184-193](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-3(19)-184-193) [in Ukrainian].
4. Parfinenko, A. Yu. (2015). Podiievyi turyzm yak chynnyk formuvannia turystychnoi pryvablyvosti mista [Event tourism as a factor in shaping the tourist attractiveness of a city]. *Heohrafiia ta turyzm [Geography and Tourism]*, (34), 144–154 [in Ukrainian].

5. Patsiuk, V. S., Kornus, O. H., Kornus, A. O., & Kazakov, V. L. (2024). Vplyv podiiievkykh zakhodiv na turystychnu sferu (keis vsesvitnykh vystavok EXPO) [The impact of events on the tourism sector (the case of EXPO world exhibitions)]. *Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio*, (4), 61–69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5843/2024-4-6> [in Ukrainian].
6. Malska, M. P., Hrytsyshyn, A. T., Bilous, S. V., & Topornytska, M. Ya. (2022). Festyvalnyi turyzm: teoriia ta praktyka [Festival tourism: theory and practice: textbook.]. Kyiv: FOP Picha Yu. V. [in Ukrainian].
7. Kovalenko, O., & Sheiko, V. (2024). Festyvalnyi turyzm: osoblyvosti ta osnovy orhanizatsii. In Nishevi vydy turyzmu Festival tourism: features and basics of organization. Niche types of tourism: collective monograph.] Berehove: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (pp. 134–163) [in Ukrainian].
8. Soyez, D. (1986). Industrietourismus (Industrial tourism). *Erdkunde*, 105–111.
9. Frew, E. A. (2000). *Industrial tourism: A conceptual and empirical analysis* (Doctoral dissertation, Victoria University).
10. Otgaar, A. H., Van den Berg, L., & Feng, R. X. (2016). *Industrial tourism: Opportunities for city and enterprise*. Routledge.
11. I-Hsin, F., Chen-Hao, F., & Ching-Han, K. (2013). A study of festival event to stimulate local industry development. *Asian Journal of Social Sciences & Humanities*, 2 (4), 210–218.
12. Patsiuk, V. S. (2024). Industrialnyi turyzm: rozkryttia sutnosti ta struktury [Industrial tourism: disclosure of the essence and structure]. In Nishevi vydy turyzmu (pp. 103–133). Berehove: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. DOI: <https://doi.org/10.58423/978-617-8143299/103-133/> [in Ukrainian].
13. Patsiuk, V., & Kazakov, V. (2023). Industrial tourism as an effective direction of urban regeneration (analysis of Kryvyi Rih practice). *Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series "Geology. Geography. Ecology"*, (58), 188–201. DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-58-15>.
14. Patsiuk, V. S. (2025). Formuvannia industrialnoi kultury promyslovykh rehioniv yak vazhlyvyi faktor reheneratsii industrialnoi spadshchyny [Formation of industrial culture in industrial regions as an important factor in the regeneration of industrial heritage]. *Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio*, (4), 26–37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5843/2025-4-3> [in Ukrainian].
15. Patsiuk, V. S., & Kazakov, V. L. (2025). Industrialna kultura yak kontseptualna osnova reheneratsii industrialnoi spadshchyny [Industrial culture as a conceptual basis for the regeneration of industrial heritage]. In Proceedings of the XI International Scientific and Practical Conference “Socio-geographical factors of regional development” (pp. 83–86). Lutsk [in Ukrainian].
16. Görmar, F., & Harfst, J. (2019). Path renewal or path dependence? The role of industrial culture in regional restructuring. *Urban Science*, 3 (4), 106. DOI: <https://doi.org/10.3390/urbansci3040106>.
17. Wust, A., Lang, T., & Haunstein, S. (2017). *Strategic potential of industrial culture for regional development* (No. 21). Leibniz Institute for Regional Geography.
18. Harfst, J., & Simić, D. (2017). Industrial culture as an emerging topic in regional development. In *Proceedings of the 3rd Geobalkanica Conference* (pp. 147–153).
19. InduCult2.0 (n.d.). Retrieved from: <https://programme2014-20.interreg-central.eu/Content.Node/InduCult2.0.html>.
20. ExtraSchicht, Die Nacht der Industriekultur (n.d.). Retrieved from: <https://www.extraschicht.de/>.
21. Industriada. Święto Szlaku Zabytków Techniki [Industrial Monuments Route Festival]. Retrieved from: <https://industriada.pl/>.
22. Malukha, M., & Kazanskyi, D. (2013). Industrialna nich u Donetsku. Analoh “nochi muzeiv” [Industrial Night in Donetsk. An analogue of “Museum Night.”]. Retrieved from: <https://www.istpravda.com.ua/articles/51f111fcb6854/> [in Ukrainian].
23. Kushch, L. (2012). Nich industrialnoi kultury v Donetsku [Night of Industrial Culture in Donetsk]. Retrieved from: https://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/2012/07/120702_donetsk_art_fest_ko [in Ukrainian].
24. Ukrainian Service of DW (n.d.). Nich industrialnoi kultury pryishla z FRN na Donbas. Retrieved from: <https://ua.korrespondent.net/amp/1366361-ukrayinska-služba-dw-nich-industrialnoyi-kulturi-priishla-z-frn-na-donbas> [in Ukrainian].
25. Kryvyi Rih City Council (2013). Program of industrial tourism development in the city of Kryvyi Rih for 2013–2015. Retrieved from: https://kr.gov.ua/api/uploads/Programa_rozvitku_promturizmu_c5dc16f4f6.pdf [in Ukrainian].
26. Kryvyi Rih City Council. (2016). Program of industrial tourism development in the city of Kryvyi Rih for 2016–2024. Retrieved from: http://krt.dp.ua/files/pdf/The_program_of_development_of_industrial_tourism_2016-2020.pdf [in Ukrainian].
27. Industrial FEST “Nich industrialnoi kultury u Kryvomu Rozi” [Night of Industrial Culture in Kryvyi Rih]. Retrieved from: <https://www.facebook.com/IndustrialfestKR/photos>.

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу
CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання 03.12.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування 29.12.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті 24.03.2026